NĂM THỨ MƯỜI HAI. — SỐ THỨ 262

RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
DÉPOT LÉGAL
Số 1118

NGÀY THỨ SÁU 1er FÉVRIER 1924

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DÉPOT LÉGAL
N° 1118

ANNONCES
Décomptées à raison de 5 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large.
Une seule insertion. . . : 0$20 la ligne
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . : 0$10 la ligne
Réclame dans la 1re page. . . . : 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 la c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

HANOI

	Un An	Six Mois	Trois Mois	Etranger	Pour un mois
Un An, Six Mois, Trois Mois, Etranger, Pour un mois	6$00	3$00	1$50	12$00	1$00
Các tỉnh về đường bưu điện	8$00	4$00	2$00	16$00	1$50
Các công-sở	8$00	4$00	2$00	16$00	1$50
Sáu tháng	4$00	2$00	1$00	8$00	0$80
Ba tháng	2$00	1$00	0$50	4$00	0$40
Một tháng	0$70	0$40	0$20	1$50	0$15

Les abonnements partent du 1er et du 15 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
Rue du Coton, Hanoi

Fondateur: P. H. SCHNEIDER
Directeur: NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef: PHAN-KHÔI
Administrateur-gérant: NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique:
TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

Một cái gương tốt về việc khẩn-hoang

Nói đến việc khẩn hoang thì ai cũng công nhận là một việc rất cần cấp mà rất có lợi ích cho người nước ta bây giờ; vì nước ta vốn là một nước chỉ sống về nghề nông, từ sinh-kế của nhân-dân cho đến nền kinh-tế của nhà-nước, ngoài các thứ nông-sản không còn trông vào cái gì được cả; ở trong cái thế-giới giao thông rộng-rãi này, cũng có nhiều nước lấy công-nghệ thương-nghiệp lập quốc mà trở nên nước thịnh dân giàu, nhưng cứ cao trình-độ công-nghệ thương-nghiệp còn âu-trí như nước ta bây giờ thì chưa có thể có cái mong mỏi viển vông như thế được; cái sinh mệnh của cả dân-tộc mình, nước-gia mình vẫn phải bám chặt ở nơi hòn đất; mà cái đất của mình cũng lại thích hợp về nghề nông hơn cả, ruộng rảy phì-nhiêu, khí-hậu ấm ap, sự giống tia thật được lắm cái tiện lợi hơn người; ở một nước căn-bản có nghề nông mà nghề nông có cơ-đồ phát-đạt như thế, mà trong nước ruộng đất bỏ hoang mười phần còn đến năm, sáu, thử lật bức địa-đồ lý-tài của nước ta ra mà xem đi xét lại như một giải trung du thượng-du ngoài Bắc, hai cánh đồng Cà-mao Tháp-mười trong Nam, cho đến các miền sơn-phận Trung-kỳ, còn biết bao nhiêu là núi, là gò, là đồi cây, là bãi cỏ, nếu khai khẩn được hết, giống giọt được khắp thì những núi, những gò, những đồi, những bãi ấy sẽ cung-cấp cho ta vô số là thực phẩm rất qui báu, là công-nghệ nguyên-liệu rất cần dùng, thật là mọi cái nguồn lợi của ta không bao giờ vơi, một cái kho báu của ta không bao giờ hết.

Trong khoảng vài chục năm nay, người mình cũng đã có nhiều người chú-ý về việc ấy, những bần-dân ta ở về mấy nơi ruộng đất eo-hẹp, sinh-kế ngặt-nghèo, cũng sẵn lòng đi cầu thực tha-phương, mong kiếm được một miếng cắm dùi mà cùng nhau an cư lạc nghiệp. Song, việc gì cũng vậy, lúc gây dựng thật vẫn rất là gian-nan: nhất là cái việc khẩn đất khai hoang này thì càng cần phải có tư bản cho thật to, người chủ trương cho thật vững, lấy nghị-lực tinh-tâm, đem tiền ngàn bạc vạn mà mở-mang cái công cuộc cho được to tát, duy-trì cái sự-nghiệp cho được lâu dài, không thì dù có địa-lợi, sẵn nhân-công cũng không mong gì có thành-hiệu ngay được. Việc ấy một là phải trông mong về chính-phủ trù lấy công khoản mà thực hành cái chính-sách lập ấp điền dân, hai là phải trách vọng về những nhà tư-bản lớn hoặc công-ti hợp cổ thể nào mà cốt lại phải có người nhiệt thành công-ích, đủ tài-lực mà ra sức đảm-đương, thì cái vấn-đề khẩn đất khai hoang ở nước mình mới mong có ngày giải quyết. Sau này xin thuật qua một chuyện khẩn đất khai hoang của người Đan-mạnh (Danemark), thật đã có thành hiệu rõ-rệt để các nhà có trí-thức, có thể-lực ở trong xã hội ta hoặc giả có văn phòng mà hưng-khởi, gắng theo được cái gương tốt của người ta chăng?

Ai có từng đọc qua sách địa-dư các nước bên châu Âu cũng biết nước Đan-mạch bây giờ có tiếng là một nông-quốc trong châu Âu, mỗi năm nông sản bán ra các nước khác rất nhiều mà tiền lợi thật rất hậu; mà Đan-mạch vốn là một nước nhỏ, kể diện-tích thổ-địa nhỏ ước chỉ bằng một phần nước ta, trước đây năm mươi năm, lại còn bỏ đến hai ngàn năm trăm dặm vuông không giồng-giọt gì cả; những đất còn bỏ hoang ấy cũng không được màu mỡ tốt mà khai phá để như những đất còn bỏ hoang ở ta, nơi thì vũng đầm, nơi thì gò cát, nếu phải vào tay người mình thì chắc không thèm nhìn nhận đến làm gì, có lẽ bỏ đến hàng trăm hàng ngàn năm cũng còn là vũng đầm gò cát mãi, chứ mong gì khai phá được mà giồng giọt được nên; vậy mà người Đan-mạch quyết chí thực hành, nhất định biến gò cát làm rừng cây, biến vũng đầm làm ruộng lúa, một người xướng, trăm người họa, kẻ phát-khởi, người tán-thành, năm 1866 một cái hội khẩn-hoang thành-lập, hội-viên quyên trợ, chính-phủ phụ cấp làm mãi cho đến ký được mới nghe: kể cái công-trình khai khẩn của họ, vất-vả mà tốn kém biết là nhường nào, phải khơi sông ngòi cho tiết hết cái nước ở các đầm các vũng, những nơi cao tạo phải tìm cách cho có nước tưới cây, những đất hết mầu, phải dụng công lấy phân tro bón lúa, khó nhất là cái cảnh rừng Jutland là một cảnh rừng sản nhiều cây cối có tiếng ở Âu-châu bây giờ, xưa kia là một cảnh rừng trọc-trụi, họ phải thiết pháp cải-lương chất đất, xe từng xe đất ở chỗ khác đem tới, dùng các thứ phi-liệu bằng chất hóa-học mà làm cho sỏi cát hóa thành đất màu, công-trình khó như thế mà họ không quản phí tổn, không tiếc công lao, tạo thành được một cái rừng cây hàng bảy, tám ngàn dặm; người chủ-trương cái việc khẩn hoang ấy là ông Daigas; người Đan-mạch bao ông vào bậc ân-nhân đệ nhất trong việc khai khẩn ruộng đất cho nước nhà, có cái bia kỷ-niệm ở Aarhuus ghi chép công nghiệp ông; ông vốn là một nhà công-trình-sư, tính về học trắc-lượng, giao-tế cũng khéo lắm, người trong nước đều vui lòng hợp tác với ông, ông ra công cổ võ những người ai quốc, lập thành được cái hội khẩn hoang, công việc khẩn-hoang ở nước Đan-mạch là do một tay ông cán-đáng hết: khoảng năm 1864, nước Đan-mạch bị liên quân Phổ Áo đánh, phải cắt ba xứ Slesvigs, Holstein và Lauenbourg để xin hòa, có trong vài chục năm mà ruộng đất trong nước tăng ngay lên được hai-mươi phần trăm bằng cả cái đất bị mất, người Âu-châu nói đến Đan-mạch không tổn mất một viên đạn nào mà khôi-phục được lãnh-thổ cũ, là nhờ về cái công khẩn hoang vậy.

Trong người lại ngẫm đến ta, những ruộng đất bỏ hoang của ta màu mỡ còn tốt mà khai pha còn dễ hơn của người ta nhiều; nếu ta mà có được cái tinh-thần nghị-lực, tổ-chức được cái đoàn-lực kiên-cố, gom góp được cái tư-bản lung-hậu như người, thì cái công việc khai khẩn ruộng đất của ta có lẽ thành hiệu mau mà thu lợi bội hơn người ta nhiều lắm. Ta ước-ao có được một vài ông Dalgas An-nam, mau mau có được một vài cái hội khẩn hoang An-nam thành-lập mà giải-quyết cho xong cái vấn-đề khai khẩn ruộng đất là một cái vấn-đề rất cần kíp mà rất có ích-lợi ở nước ta từ xưa đến giờ.

T.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 30 janvier 1924

Pháp với Anh

Quan Poincaré và quan Macdonald trao đổi thư tín với nhau lời lẽ rất là thân ái. Hai ngài sẵn lòng đồng tâu công tác với nhau.

Tại hội-đồng Bồi-thường

M. Barthou được đồng thanh tái cử tổng-trưởng nội-đồng Bồi-thường.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 31 janvier 1924

Tại Thứ-dân nghị-viện

Thứ-dân nghị-viện bàn về việc định lại số tiền bồi-thường cho những nhà bị tổn hại về việc chiến-tranh, mà số tổn hại tính ra to hơn số 590.000 quan.

Việc nước Đức

Các báo nói rằng từ ngày người Đức bãi việc thụ-động để-kháng đến giờ, đạo trù-bính của Pháp trước những 40.0 40 người, nay đã giảm đi còn có 24.000 người. Đạo trú-binh của Bỉ trước 7 0 0 người nay cũng còn để lại có 4.000 người.

Các mỏ trực tiếp thu lợi trong ngày 25 janvier, lấy được 11.652 tấn than thường, 6 586 tấn than cốke, và 2.282 tấn than lignite.

Trong ngày 28 janvier, ở hạt sông Rhur chở đi 10.502 toa sản-vật mỗi toa là 10 tấn. Trong số ấy có 4.350 tấn chi về bồi-khoản, và 6.152 tấn về việc buôn bán.

Lại một người về đảng biệt-lập bị giết

Viên xã-trưởng thứ nhì ở Rohxein, là một nơi thuộc về hạt Frenkenthal (đất Palatinat) bị kẻ bắn chết ở giữa đường đêm mới rồi.

Việc hành-thích này xét ra lại do các hội Quốc-dân gây nên.

Hội-đồng Giám-định

Hội-đồng Giám-định thứ nhất đã tới Berlin. Hội-đồng xin với viên thủ-tướng nước Đức cho hội-đồng được diện tiếp các nhà chuyên-môn sành việc. Hội-đồng xem xét rất chóng, và không soạn tờ trình.

Viên thủ-tướng tiếp kiến hội đồng có nói sẽ thành thực mà tuân một cách nhanh chóng ý hội-đồng. Ông sẽ đệ-trình hội-đồng một bản án-văn về việc kinh-tế, tiền tệ và tài-chánh.

Việc nước Hy-lạp

Các thầy thuốc khuyên ông Venizelos phải nghỉ để dưỡng bệnh. Tòa hội-các sẽ cử người thay ông vào chức tổng-trưởng tòa nội-các.

Tại hội Vạn-quốc

Tòa trị-sự hội lao-động quốc-tế đương bàn về cái vấn-đề một ngày làm việc tám giờ với các đại-biểu thợ truyền nước Đức, nước Pháp, và nước Anh. Các đại-biểu ấy tỏ tình bất phục về việc ở nước Đức tăng số giờ làm việc trong một ngày.

Hội thao ở Pháp

Tin Chamonix. — Trong cuộc thi đi giầy trượt trên tuyết dài năm kilomètres, ba người Na-uy được nhất.

CÁI GIÁ THÂN THỂ CON NGƯỜI ĐỐI VỚI MỘT NHÀ HÓA-HỌC

Mới đây một nhà hóa-học có tính cái giá các chất trong thân-thể người ta, theo như cái thị giá hóa-vật ngày nay.

Đại khái như một người trung-bình cân được 75 kilos, thì chất lân, chất vôi, chất lòng trắng trứng, chất sắt, chất đường, chất magnésium, và chất diêm ở trong toàn thể, cả bấy nhiêu thứ tính ra chỉ đáng có 37 fr. 50 mà thôi.

Mỡ trong thân thể đáng giá 12 fr. Muối, đường trong người có lẫy ra mỗi thứ chỉ được đầy một cái lọ nhỏ. Chất lân chỉ đủ làm độ 2.000 cái diêm, còn chất lòng trắng trứng được độ bằng một trăm cái trứng.

Tin Trung-hoa

Ngày 23 Janvier 1924

Nội-các thành lập

Tôn-bảo-Kỳ làm nội-các tổng-trưởng; Cố-duy-Quân làm ngoại giao bộ trưởng; Trịnh-Khắc làm nội-vụ bộ trưởng; Vương-khắc-Mẫn làm tài-chánh bộ trưởng; Lục-Châm, bộ lục quân; Lý-đại-Tân bộ hải-quân; Vương-sủng-Huệ bộ tư-pháp; Phạm-nguyên-Nùng bộ giáo-dục; Nông-thương bộ thì Nhan-huệ-Khánh; giao thông bộ thì Ngô-dục-Lân.

Công-sứ Anh kháng nghị việc thu thuế thuốc lá

Công-sứ Anh gửi giấy cho chánh-phủ Bắc-kinh, kháng nghị việc thu thuế thuốc lá; Tao-Côn đánh giấy thép đi các tỉnh, đình chỉ thuế ấy.

Đặt thêm khoa tân-văn-học

Giáo dục bộ thông tư các trường đặt thêm khoa tân văn học.

Ngô-cảnh-Liêm và Trương-thiệu-Tăng muốn công-kích Tôn-bảo-Kỳ

Ngô-cảnh-Liêm và Trương-thiệu-Tăng đều trông mong được vào nội-các, bây giờ thấy ý-tứ tổ-chức của Tôn-bảo-Kỳ đã thành lập, lấy làm tức giận lắm định liên hợp đảng phái, để công kích Tôn.

Phong-chỉ tàu chiến tư vận vào trong nước

Ngoại giao bộ thông tư cho công-sứ các nước, xin cấm các thương-điếm đừng báo chiến hạm cho người Trung-hoa.

Vương-khắc-Mẫn xin từ chức

Vương-khắc-Mẫn thấy việc chi nhu quân thiếu, đã trình giấy xin từ chức tài-chánh bộ.

Cao-lãng-Uất nhận chức thuế-vụ đốc biện

Tào-Côn cử Cao-lãng-Uất làm thuế vụ đốc biện, Cao đã định ngày nhận chức.

Cuộc chiến-tranh ở Hoành-lịch (Quảng-đông)

Quân đội Trần-quýnh-Minh sang vây đánh Hoành-lịch, Phạm-thạch-Sinh đem quân sang cứu, hai bên đánh nhau kịch liệt non một ngày, Trần-quân lại lui về Đông-giang.

Tin Khang-hữu-Vi

Khang-hữu-Vi có ý muốn chuyển đi thời cục đã sai Trần-thái-Long (Quảng-tây quốc hội nghị-viện) sang Quảng-đông để vào yết-kiến Tôn-Văn.

TÌM MỘT NGÔI SAO CHỔI

Nơi câu tìm một ngôi sao chổi, ai chẳng bảo là tìm ở trên trời. Ấy thế mà không phải đâu, đây là chuyện tìm sao ở dưới đất kia.

Số là mấy nhà bác-học Hoa-kỳ có tính ra rằng độ chừng 3.000 năm nay, một ngôi sao chổi kia đụng phải quả đất một lần rất mạnh, thì cái đầu sao chổi ấy cân nặng độ 300.000 tấn bằng ra, rơi vào đồng bằng xứ Texas mà ăn xuống đất rất sâu.

Vì vậy các nhà ấy cho đào ở một miền kia ở xứ Texas, là một miền xưa nay không từng có núi lửa bao giờ, mà lại thấy có một nơi hình như miệng núi lửa vậy, để tìm xem có thấy đầu sao chổi ấy không.

Đào sâu xuống 3.0 thước, có thấy một khối rắn đến nỗi khi dụng dùng để đào đất đục bằng tiếp, chạm phải đều bị mòn đi như tuế sắt tây vậy.

Việc tìm cái đầu ngôi sao chổi này chẳng những là việc có ích về đường học-vấn, nhưng lại là một việc rất lợi về đường lý-tài nữa, vì nghe đâu cái vẫn thạch ấy nghĩa là cái đầu ngôi sao chổi ấy dựng nên bằng những chất rất quý như kim cương, sắt nguyên chất, nicn-ken, bạch-kim, chất iridium. Nhưng chẳng biết có chế được khi-dụng đủ tốt mà phá nổi cái tảng vẫn thạch ấy ra không.

Cuộc điều-tra về việc làm tự-điển Việt-Nam

(Tiếp theo)

Cơm sống thì anh lại giang, qui hồ đẹp mặt ra đang là hơn.

Răng đen chẳng lọ là nhãn, người dòn chẳng lọ vấn khăn mới dòn.

Nói ra cũng chẳng ai thương, thà rằng nín lặng ba vuông bảy tròn.

Nước trong ai chẳng trao chân, hoa thơm ai chẳng tới gần cỏi cây.

Chuông khánh còn chẳng ăn ai, nữa là mảnh chĩnh ở ngoài lấy tre.

Giai tân gái lịch thì chơi, đừng nơi có vợ chớ nơi có chồng.

Muốn rằng của bụt cho thơm, chớ như cơm nếp thì nương trong nhà.

Tiền ta lại uống rượu ta, uống say là đã lại nghĩ tiền ai.

Đeo bầu mang tiếng thị-phi, rượu thì chẳng có lấy gì làm say.

Không ngoan biện ra mặt, quê quật hiện ra chân tay.

Ba năm tu tạo hoàn thành, một lời thất đức cũng đành đổ đi.

Một ngày ba bữa cơm đen, còn gì mà phần rằng đen hỡi chàng.

Một ngày hai lượt trèo non, còn gì cái đẹp cái dòn hỡi anh.

Chẻ tôm lại phải ăn tôm, chẻ rau muống héo lại ôm cần gà.

Chẻ tôm ăn cả tủ đủ, chẻ thằng ông bụng lấy thằng gù lưng.

Ngựa chạy cũng tới quá giang, voi đi thẳng thỉnh cũng sang qua đò.

Vụng mùa lại chẻ nhà tranh, nhà ông không lành tôi mùa không hay.

Cơn giận còn có cơn khuây, những như khi trước thiếp nay lia chàng.

Chưa buồn vốn bấy còn dài, đi buồn vốn đã theo ai mất rồi.

Bây giờ mối tuổi mối hèn, giang-sơn phó giả đàn em sau này.

Biết nhau thì bảo nhau cùng, đỗ ngâm ra giá dãi dùng nhau chi.

Ghét nhau kể ngạch cũng xa, yêu nhau ba phủ Thanh-hoa cũng gần.

Yêu nhau cau bảy bổ ba, ghét nhau cau bảy bổ ra làm mười.

Yêu nhau bốc bải giần sàng, ghét nhau đĩa ngọc mâm vàng không ăn.

Lắng lơ đeo nhẫn chẳng chừa, nhẫn thì rơi mất lắng lơ vẫn còn.

Làm người ai chẳng muốn sang, giàu kho tại phận nhỡ nàng tại duyên.

Đồng người có tốt nhưng hôi, đồng ta có xấu vừa bùi vừa ngon.

Phải bồng thì mới mò đến tai, thông minh rõ chữ chẳng coi ai ra gì.

Giới sao giới ở không cần, kẻ ăn chẳng hết, người lần chẳng ra.

Giới mưa thì mặc giới mưa, tôi không có nón giới chừa tôi ra.

Chuồn chuồn bay cao, mưa rào chóng tạnh, chuồn chuồn bay thấp, mưa ngập bờ ao.

Mận này bỏ nhạt ngày xưa, nắng này cho bỏ cơn mưa trơn đường.

Đã từng ăn bát cơm đầy, đã từng nhịn đói bấy ngày vẫn chơi.

Đi đâu thì phải cầm que, nhỡ chó nó cắn mà què mất chân.

Gạo cho quan giản mười thưng, mẹ con chết đói vì chưng không tiền.

Thành đồ gỗ có chúa xây, việc gì gái góa lo ngày lo đêm.

Biết nhau ra thuyền nan chở đá, không biết nhau ra thuyền là chở sắt.

Dò sông dò bể dò nguồn, dò sao được bụng lái buôn mà dò.

Sa chân bước xuống ruộng dưa, lòng ngay cho chết cũng ngờ rằng gian.

Con hái thì mẹ khen hay, chàng rể thời sáo ngọt ngày đứt đi.

Lấy chồng lo khó lo khăn, lo đóng lo góp lo ăn lo làm.

Xa chùa vắng trống cho xong, gần chùa trống đánh lung tung thêm buồn.

Có bát sứ tình phụ bát đàn, nâng niu bát sứ rỡ tan có ngày.

Có lá lối tình phụ xương sông, có chùa bên bắc bỏ miếu bên đông tôi tán.

Ăn được ngủ được là tiên, không ăn không ngủ mất tiền thêm lo.

Vừa đi vừa đợi vừa chờ, vừa đi vừa đợi bao giờ đến nơi.

Chậm chân theo chẳng kịp người, nào tôi có đứng có ngồi ở đâu.

Đông-ngô Gia-Cát đánh nhau, Đông-ngô thua Đông-ngô chạy, Gia-Cát ở lại đánh trận sau. Nghĩa là rang lúa ngô (lúa bắp).

Đầu như rễ trúc, khúc như khúc rồng, sinh nhi bạch, tử nhi hồng. Nghĩa là con tôm

Nguyễn-văn-Xuân

Tự do diễn đàn

Bàn về tục tiễn Thổ-công

Tôi xem số báo ra ngày thứ hai mới rồi, về bài « Tiễn Ông Táo » của H. T. B. tiên sinh. Tôi đọc từ đầu đến cuối, lời lẽ xác-đáng, ý-tứ gon gàng, nhưng về sự-tích Táo thần, H. T. B. tiên-sinh kể chưa được hết đầu đuôi, tôi có biết về sự-tích lẩy vậy xin bàn góp ít nhiều ra đây để độc giả chư-tôn nhân lãm:

Tục truyền xưa ở về nước Lỗ bên Tàu, không biết là đời vua nào, bấy giờ trong nước thái-bình, dân-sự làm ăn vui vẻ, có hai vợ chồng nhà kia, cửa nhà thanh bạch, nhưng người chồng có tính nết máu mê rượu chè cờ bạc, bỏ công bỏ việc không chịu làm ăn gì cả; chỉ ngày ngày người vợ đi làm thuê gánh mướn được đồng nào thì về lại lấy đem đi hết đồng ấy. Người vợ khuyên can mấy lần cũng không nghe lời, hình như là nước đổ lá khoai mà tính nào vẫn giữ tật ấy. Bởi vậy hai vợ chồng không bằng lòng nhau, thường thường hay cãi nhau luôn. Người vợ giận thân đi lấy người khác. Người chồng sau được cái tính nết hiền hòa phúc hậu, không có rượu chè cờ bạc như người chồng trước, chỉ ngày ngày hai buổi ăn xong, lại đi săn bắn lẫn hồi để kiếm ăn, chẳng được bao lâu trở nên giàu

có lắm. Còn người chồng trước thì bơ vơ khổ sở, quần áo rách rưới, thân thể tiều tụy, cứ đi làng thang vơ vẩn ngoài đường ăn xin. Có một hôm người chồng sau đi săn bắn; người vợ thấy người chồng trước, ăn mặc rách rưới, bần thỉu đi qua nhà mình thì động lòng thương xót, gọi vào trong nhà cho quần áo mặc và cho ăn uống tử-tế. Trong khi đang ăn uống, bất ngờ người chồng sau đi săn về, gọi cửa, người vợ sợ quá, không biết làm cách nào cho được nữa, nhân tiện đấy có đống rơm to, liền bảo người chồng trước chui ngay vào đống rơm mà ẩn núp, rồi mới ra mở cửa. Người chồng sau đi săn được một con nai rừng to, bỏ ngay vào đống rơm thui, lửa bén mau quá người kia không kịp chạy ra được, thành thử bị chết cháy, người vợ thương xót chồng cũ quá, nhẩy vào đống lửa chết theo. Khi người chồng sau hỏi chuyện mới biết đầu đuôi là thế, vừa thương tiếc vợ, vừa tự mình hối hận cũng đâm đầu vào đống lửa mà chết nốt. Về sau đức Ngọc-hoàng Thượng đế hiểu chuyện đầu đuôi là thế, liền sắc phong cho ba người ấy làm táo-thần, vì thế mới có chuyện hai ông một bà. Mà ba người ấy chết nhằm vào ngày 23 tháng chạp. Bởi vậy cứ mỗi năm đến ngày ấy từ nơi thành-thị cho đến chốn thôn quê dâu dâu người ta cũng theo cái tục ấy, mà mua mũ mã, và một con ca chép, tục gọi là ngựa ông táo, mà khắn vái để ngài tâu với Ngọc-hoàng cho gia-trung được bình-yên vô sự.

Nước Nam ta đã mấy nghìn năm nay, vẫn có cái tục lệ hay qui thuần, vẫn kính trọng qui thần, chẳng qua cũng bởi một tấm lòng tin ngưỡng. Xét ra cái tết 23 nay, có nhà mua mũ mã vàng hương thật nhiều; mâm cao cỗ đầy cũng lắm, thật là phí tổn. Vậy cái tục tiêu thổ-công này ta cũng nên tùy thời sửa đổi đi, chứ cứ lệ hay luôn mà mình làm điều cần đó thông cũng là vô-ích vậy.

Đặng-đình-Lẫn

Cuộc thi thơ

Của Ngô-tri-Quyên nữ-sĩ

MDCCI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Tự lý xây nền đệ kỷ công,
Hiền triết mấy tòa trên bãi nhị,
Tông sư một trượng ngất non Nùng,
Bút nghiên ghi lại đồng Nam-Việt,
Khoa giáp gây cho giống Lạc-Hồng,
Đi lại Cổ-đô thăm miếu cũ,
Văn-minh xem vẫn đầm nho đông.
Dương-như-Mai, Vân-đình

MDCCII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu là nơi kỷ-niệm chung.
Nùng-nhị khéo xây nên Thánh-trạch
Tử-thù in dấu cõi trời đông,
Đế-vương đã trải dời Lê-Lý,
Danh giáo còn thơm đất Lạc-Hồng,
Miếu ấy làm gương kim cổ mãi,
Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,

MDCCIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu là đây có phải không,
Trước ấng nhị-Nùng xây đắp vững,
Khơi dòng Thù-Tử lửa hương chung,
Trông bia lại nhớ nền khoa-bảng,
Nhìn bệ còn ghi dấu Tổ-công,
Mưa gió từng phen không nhòa bụi,
Như gương trời sáng khắp tây đông
Hoàng-trung-Tín
Làng Phù-khê Nam-định

MDCCIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu cũ còn truyền nếp cổ-phong,
Bốn mặt cung tường xây bến Nhị,
Một nền lễ-nhạc ngất trời đông,
Nương dâu bãi bể đều trông thấy,
Gió á mưa Âu đạo vẫn sùng,
Hỏi khách làng nho ai đó tá,
Trông bia khoa-giáp chớ quên công.
Nguyễn-văn-Bính
Làng Phù-lưu, Bắc-ninh

MDCCV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Cũng gốc từ đây một miếu chung.
Thi lễ Lý gây nền quốc-tục,
Đường đàn Lê mở lối nho-phong.
Nhà tôn-phái rộng tuôn dòng Nhị,
Cửa thánh hiền cao ngất đỉnh Nùng.
Mưa gió trải bao thêm đẹp mãi,
Sử ghi bia tạc nhớ hay không ?

MDCCVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Mở trước trời Nam miếu lạ làng.
Nền đủ vẻ vang người Quản-chí,
Nhà không quê kệch thói Châu phong
Núi Nùng mưa gió càng cao đẹp.
Sông Nhị bùn than nọ dục trong.
Một dãy cung tường bia các cũ.
Gương chung tuy mất hãy soi chung.
Nguyễn-thuần-Như, học-giáo trường Nghĩa trang, Thanh-hóa.

MDCCVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu vẫn gây nên tự Lý-công.
Thù Tử vui theo đường Khổng-đạo,
Cung tường nhớ tưởng thói nho phong
Danh thơm ghi để bia còn tạc.
Chuyện chép lâu dài tiếng vẫn trong.
Gió Mỹ mưa Âu từng rậy khắp,
Ngửa trông tôn tượng nức nào lòng.

MDCCVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Không đạo ai ai chẳng mộ sùng.
Học hiệu gây nên nền quốc-hiến,
Minh đường rong mở thói dân phong
Hương treo tiền-triết nơi đường trước
Bia tạc khoa đề để tiếng trong.
Thước ngọc kim vàng từng bắc đẩu,
Cương-thường còn mãi với non sông
Trần-văn-Phory
2, Rue du Charbon, Hanoi

VIỆC HANOI

Thời tiết

7 giờ 21 độ
15 giờ 22 độ

Lịch ngày mai

Dương lịch

Thứ bảy, 2 Février 1924
Purification

Âm-lịch

28 tháng 12 năm Qui-hợi
Ngày Tân-hợi
Hành Kim, Sao Nữ, Trực Khai
Kỵ : Tác-tương, Giá-thú.
NGHỈ : Tế-tự, Nhập-học, Mộc dục, Kết-hôn, Hội hữu, Tác tạo

Giá bạc. — Kể từ ngày 1er Février 1924, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 1 $ 75

Thị giá quốc-trái *Ngày 1er février 1924* : 3 %. 54. — 3 %. Thứ hoãn vấn dân 65 70. — 4 %. 1917 56.25. 4 %. 1918 57.30. — 5 %. 1915 70.85. — 5 %. 1920 84.90. — 6 %. 1920 81.70.

Nghỉ tết. — Quan Thống sứ đã định rằng về dịp tết Nguyên-đán thì các công-sở thuộc phủ Thống-sứ sẽ đóng cửa ngày bốn ngày là 4, 5, 6 và 7 février nghĩa là hết ngày mồng 3 ta. Vậy sáng mồng 4 ta, các công sở lại mở cửa hết.

Một chức mới trong ngạch Học-chính. — Nha Học-chính Đông-pháp đã đệ trình quan Toàn-quyền để nay mai xét tại Hội-đồng chính-phủ thường-trực một bản dự-thảo nghị-định đặt ra tại mỗi xứ trong cõi Đông-pháp một chức giám-đốc Học-chính (Directeur de l'Enseignement local) kèm đốc tất cả các trường đệ nhất và đệ nhị cấp ở trong xứ, như ở Bắc-kỳ thì gồm tất cả các trường Pháp-Việt, trường Bảo-hộ, trường nữ lưu học-sinh Pháp, các trường nam nữ Sư-phạm tạ, trừ ra trường Trung-học Tây thuộc về sổ dự-toán Đông-pháp chi phí thì do nha Học-chính Đông-pháp kiểm đốc như cũ. Các quan giám-đốc Học-chính các xứ lại có một quan thanh-tra để giúp việc và đi khám xét riêng các trường để nhất cấp.

Nguyên là theo như bộ Luật học xưa nay thì đầu mỗi xứ chỉ có một quan chánh đốc học Sơ-đẳng mà thôi, còn sự kiểm đốc các trường đệ nhị cấp, về phần chính-trị thì vẫn thuộc quyền quan thủ-hiến trong xứ, mà phần chuyên-môn thì vẫn thuộc quyền quan Học-chính tổng-trưởng. Cứ như lệ mới thì các phòng Học-chính (Bureau de l'Enseignement) ở các phủ Thống-sứ và Thống-đốc có lẽ không phải đặt nữa, vì dưới quyền các quan thủ-hiến các xứ đã có một quan giám-đốc Học-chính rồi.

Nghe đâu quan chánh đốc học Sơ-đẳng De Lallerranderie sẽ sung chức Thanh-tra Học-chính Sơ-đẳng và giúp việc quan giám-đốc Học-chính Bắc-kỳ. Còn ai sẽ thay ông này giao cho vị giáo-sư nào thì chưa rõ.

Các phái-viên Anh đã tới Hanoi. — Các phái-viên của các quan võ Anh đã tới Hanoi chiều hôm kia, trọ tại nhà khách-sạn Metropole.

Sáng hôm qua, các quan có đến chào quan Toàn-quyền, quan Thống-soái và quan Thống-sứ. Tối hôm nay quan Thống-sứ có dạ tiệc.

Ngạch quan-lại. — M. Phạm-chu-Trinh, tri-phủ Phú-bình (Thái-nguyên), nay đổi về phủ Thái-ninh (Thái-bình).

M. Hoàng-hữu-Đôn, tri-huyện Yên-phong nay thăng hàm Hàn-lâm thị-giảng (5 2) và bổ đi tri-phủ Phú-bình.

M. Ng-duy-Hãng, tri-huyện Hiệp-hòa, nay đổi về huyện Yên-phong

M. Nguyễn-văn-Cự, hậu-tuyển tri-huyện, nay bổ tri-huyện Hiệp-hòa.

M. Nguyễn-mạnh-Dần, thông-phán Hải-dương được nghỉ 3 tháng nửa lương.

M. Nguyễn-văn-Ấp, thừa-phái Văn-chấn, được nghỉ 29 ngày.

M. Nguyễn-văn-Cầu, thừa-phái Văn-chấn, nay kiêm việc thay trong khi M. Ấp nghỉ.

Danh dự bội-tinh — Các hàng binh thuộc về ngạch sen-đầm và ngạch khố đỏ có tên sau này được thưởng Danh dự bội-tinh :

Bội-tinh bạc hạng nhất :

Vệ khố-đỏ ở Saigon : MM. Hồ-văn-Sáu, số 3.991, phó quản ; Ng-văn-Khoai, số 10.192, chánh đội.

Đội sen-đầm Trung-Bắc-kỳ : M. Ng-văn Lu, số 32, sen - đầm hạng nhì ngạch Annam.

Bội-tinh bạc hạng nhì :

Vệ thuộc-địa thứ 11 : M. Đào-văn-Tâm, số 1.471, bếp khố đỏ.

Vệ khố đỏ thứ nhất ở Bắc-kỳ : MM. Ng-v-Trang, số 1.496, phó quản ; Đỗ-văn-Nhất, số 9 659, phó quản ; Lê-v-Cảnh, số 5.707, bếp ; Nhui-văn-Tụng, số 5.257, đội ; Đỗ-văn-Nghĩa, số 624, đội ; Ng-tri-Hải, số 6.843, đội ; Ng-hữu-Dương, số 626, bếp ; Ng-văn-Lâm, số 5.470, đội ; Phạm-Nghĩa, số 5 539, đội ; Phùng-văn-Mích, số 6.998, cai ; Ng-văn-Ba, số 631, bếp ; Ng v-Su, số 244, bếp ; Trần-v-Ninh, số 600, cai ; Ng-v-Hương, số 5 656, bếp ; Đặng-Nghi, số 7.520, bếp.

Vệ khố-đỏ thứ hai ở Bắc-kỳ : MM. Cao-v-Miêu, số 2 T/5 76, phó quản ; Trần-đình-Lợi, số 2 T 1.799, bếp ; Đỗ-văn-Nhất, số 2 T 5.251, đội ; Ung-sinh-Mai, số 2T 9.349, đội ; Lê-đình-Mai, 2T 253, quản thông-ngôn ; Ng-huy-Lan, số 2T 164, đội ; Thái-a-Nhi, số 2T,9.889, bếp ; Trang dan-Xien, số 2T 4.333, đội ; Ngô-Trụ, số 2T 1.097, bếp, Ng xuân-Đệ, số 2T 4.956, bếp ; Bùi quang-Nông, số 2T 7.757, bếp ; Xu-charg-Yuong, số 2T 9 854, bếp ; Nguyễn-Phan, số 2T 724, bếp ; Đào-văn Cưu, số 2T 4 114, bếp. Sinong-tcheng-Luong, số 2T9 433, bếp.

Vệ khố-đỏ thứ ba : MM. Ng-văn-Hảo, số 3T 3 939, phó quản ; Ng-hữu-Dung, số 5 925, phó quản ; Ng-văn-Sử số 6 596, đội ; Lê-v-Văn, số 3T 5 3 0 đội ; Ng-v-Ich, số 4.936, đội ; Hoàng-văn-Khiết, số 5.329, đội ; Ng-văn-Tiêu số 3T 5.931, đội ; Hoàng-công Cước, số 3 541, cai ; Ngô văn Bế, số 5.712, bếp ; Đặng-duy-Vân, số 7 963, bếp ; Ng-văn Ngư, số 8 513, bếp ; Ng-đình-Dần, số 9.760, bếp ; Phi Ba, số 3T/8 796 bếp. Ng-v Bá, số 7 736, bếp ; Hoàng-văn-Trước, số 4 834, bếp.

(Còn nữa)

M. Lê-văn-May, quản nam ở khê-chanh làng Lương-hàng tổng Lương-ca, huyện Trấn-yên tỉnh Yenbay được đặc cách thưởng danh dự bội-tinh bạc hạng nhì, vì đã tỏ công-an đảm trong khi một ông cố đạo bị nạn sắn bắn ở Yên-bay.

FAMILY - CINÉMA

29 và 31, Phố hàng Buồm, Hanoi

CÁO - BẠCH

Nhân ngày tết đến năm gần đến, các quý-khách được nhàn hạ, bản-rạp xin trình cho trước để các ngài được biết :

Ngày thứ ba, thứ tư, thứ năm và thứ sáu là mồng 5, 6, 7 và 8 tháng Février 1924 tức là ngày mồng 1, 2, 3 và mồng 4 tháng giêng Annam, trong những ngày nầy, ngày nào cũng có chớp bán ngày, từ 5 giờ đến 7 giờ tối. Mỗi ngày chớp mỗi chương trình khác nhau.

Bản-rạp xin chọn những trò rất vui, rất hay, để hiến các ngài trong bốn ngày tết nhân hạ, mua vui rất đích đáng.

Xin các quý-khách chiếu cố.

FAMILY — CINEMA Kính cáo

Khẩn đồn điền. — M. Lê-nguyên-Úc ở Hanoi, phố Thiên-tân, số 36, được tạm khẩn một khu đất thuộc về làng La-giáu, tổng La-giáu, huyện Tùng thiện, tỉnh Sơn-tây, diện tích là 12 hectares, phía bắc giáp làng La-giáu, phía nam và phía đông giáp đồn điền Vernaeuil et Gravereaud, phía tây giáp đồn điền Clément Lanta'd.

BÁN ĐẤT

Có mấy lô đất để làm nhà ở giốc hàng Kèn muốn bán.
Hỏi tại : 81, Rue Paul Bert.
3767

Tòa Thượng-thẩm. — *Không tuân lệnh tòa án.* — Nguyên trong làng khuyết lý-trưởng, tên Vũ-khắc-Lễ là phó-lý được lên quyền lý-trưởng. Vì có một việc kiện tòa án cho trát về đòi mấy người làng tên ấy lên làm chứng. Không biết vì lẽ gì mà tên ấy gửi trát trả lại khai man rằng người thì không chịu nhận, người thì đi làm xa vắng, Tòa Nam-án tỉnh Phú-thọ phạt tên Vũ-khắc-Lễ 7 đồng Tòa Thượng-thẩm y án.

Tự tiện bắt bỏ của người có nợ.

Một người tên là Cuông có vay của tên Ng-duy-Hiền là người cùng làng 15 đồng, đến hạn chưa lo được tiền trả nợ. Tên ấy sai ngay con là tên Ng.-duy-Cự, Ng.-duy-Liễu đến nhà người có nợ bắt một con bò đem về cày ruộng. Người có nợ đầu đơn kiện ba bố con trái chủ không có lệnh tòa án mà tự tiện bắt bò đem về nhà. Tòa Nam-án tỉnh Vĩnh-yên phạt tên Ng-duy-Hiền 10 đồng và hai đứa con mỗi tên 7 đồng và bắt cả ba bố con phải trả lại con bò cho người có nợ. Tòa Thượng-thẩm y án.

Hành hung. Tên Ha-quang-Tư là lý trưởng vẫn không bằng lòng với một người làng tên là Đỗ v An đương làm phó-lý. Sau nhân một việc thất ý nhau, tên Tư sinh sự cãi nhau với phó-lý rồi sai người nhà là lũ tên Ha-v-Hảo đánh bị thương. Tòa Nam-án tỉnh Sơn-tây phạt tên Hà-v-Tư 6 ngày tù án treo và tha cho lũ người nhà là tên Ha-v-Hảo, Trinh-v-Bích, Hà-văn-Bách, Ng-v-Nghiêm, Ha-quang-Giốc và Trinh-thế-Vinh, vì tên Tư sai nên lũ ấy đánh phó-lý. Tòa Thượng-thẩm y phạt tên Tư 6 ngày tù, nhưng không cho án treo và phạt lũ người nhà tên ấy mỗi tên 6 ngày tù án treo vì là sai làm trái luật mà cũng làm.

Mấy việc ăn cắp. — Tòa Nam-án tỉnh Hà-nam phạt tên Ng-v-Nam 1 tháng tù về tội ăn cắp và bắt phải bồi 5 đồng cho chủ bị cắp. Tòa Thượng-thẩm y án.

Tòa Nam-án tỉnh Thái-bình phạt tên Bùi-v-Cầu tức về Cầu 18 tháng tù về tội ăn cắp. Tòa Thượng-thẩm y án.

Tái phạm ăn trộm. — Tên Ng-văn Khánh trước đã phải phạt tù về tội ăn trộm nay lại tái phạm, phải tòa nam án tỉnh Sơn-tây phạt 5 năm tù được tòa Thượng-thẩm giảm lội xuống 4 năm tù.

Ăn cướp. — Tòa Thượng-thẩm y án tòa nam-án tỉnh Thái-bình phạt tên Bùi-đăng-Nghĩa, Phạm-văn-Tam tức Cóc, Ng-v-Yêm, Lê-v-Sóc và tên Phù tức Sích mỗi tên 3 năm tù về tội ăn cướp.

Đánh người bị thương. — Tòa nam án tỉnh Hà-nam phạt tên Phạm-đình-Lâm 10 đồng án treo và Phạm-đình-Hòe 7 đồng án treo về tội đánh một người làng tên là Ng-v-Rơ bị thương. Tòa Thượng-thẩm y án phạt tiền hai tên ấy, nhưng không cho án treo và bắt phải liền đưa nhau bồi mười đồng cho bên bị đánh.

Ngạch Học-chính. — M. Đỗ-thiện-Kế, được bổ trợ-giáo tập-sự.

M. Tạ-v-Hân, được bổ trợ-giáo phụ tá kể từ ngày 15 février 1924, lương mỗi tháng 15 đồng.

M. Ng-đình-Chương, trợ - giáo tại Đôn-lương, huyện Cát-hải (Quảng yên) được thăng trợ-giáo tập-sự.

M. Đông-Liên, quản làng Hạ-lung, châu Văn-uyên (Lạng-sơn) được bổ trợ-giáo phụ-tá kể từ ngày 15 février 1924, lương mỗi tháng 15 đồng.

Đấu giá làm đường. — Chiều hôm qua, hồi 4 giờ, tại sở Lục-lộ đã đấu giá thầu việc làm lại khúc đường ở đường Cầu-họ đi Nam-định giá đáng 19.015 đồng.

MM. Garnier bỏ tăng 5 %.
Bạch-v-Ngọ 3 %.
Ng-hữu-Nhu 8 %.
Ng-v-Khuông 10 %.

Vậy M. Khuông được tạm thầu.

Sở Vô-tuyến Bạch-mai. Trong tháng janvier 1924, sở Vô-tuyến Bạch-mai gửi đi 24.394 tiếng và nhận được 39.452 tiếng, cộng cả thảy là 63.846 tiếng.

Việc cấm đỏ ở trên hàng Giấy. Việc cấm đỏ trái phép tại một nhà trên hàng Giấy mà trong báo đã nói hôm nọ thì bởi một chuyện sau này mà xét ra :

Một chú thợ may nhân may quần áo cho nhiều người, đến hẹn người ta tại hỏi thì bản cứ khất lần mãi rồi trốn mất. Khi sở cảnh-sát bắt được tên thợ may ấy thì bản khai là áo may đem cầm cả cho một nhà trên hàng Giấy. Lúc mới hỏi nhà nay không nhận, sau khám hòm rương thấy bao nhiêu là áo mới, cùng đồ vàng bạc thì mới vỡ lẽ xưa nay nhà ấy vẫn làm nghề cầm đồ mà không có môn bài.

(Xem trong báo số, cột thứ hai)

BÁN HẠ GIÁ

Giá báo lẻ tại Hà-nội

Thuốc STIC « PARFAITES » mỗi gói. 0p 08
Thuốc STIC « HAVANE » mỗi gói. 0. 10
Thuốc STIC « ANGLAISES » (Thanh-hương) bọc vào hộp kẽm kín, mỗi hộp hai mươi điếu. 0. 20
5007

Số 56

ĐÁ-BIẾT-TUỔI-VÀNG

(Trinh-thám tiểu thuyết)

PHẠM-BÙI-CẨM dịch-thuật

Cuốn tiểu-thuyết này cho là trinh-thám tiểu-thuyết cũng được, mà cho là tiểu-thuyết cũng được. Vậy xin dịch ra để công-hiến các bạn độc-giả một cuộc tiêu-nhàn khiển-hứng trong khi tiêu-hầu trà-dư !

. . . Còn như bởi bếp cũ thì tôi cũng để lại cả, mà qui mô trong nhà hàng cũng nhất nhất đều theo như cũ cả. Ông bảo những người trong câu lạc-bộ hay đến đây, thì hễ họ có đến, tôi cũng để cho họ thuê phòng, họ muốn chơi bời gì thì họ chơi, mặc ý, mình không có đến mà nhiều họ. Họ chẳng qua chỉ cần vui mà thôi, sao họ lại chẳng đến !

Khuất-phu-xâm lại nói :

— Mại-ước tiên-sinh ! Trừ nguyên-giá ra, tôi xin trả thêm tiên-sinh 50 bằng nữa.

Cách-tư-thắc vẫn không nghe, nói :

— Tôi tạm chỗ này, là cốt để cho em tôi có chỗ kiếm cơm nó ăn, kiếm việc nó làm, mà sau này tôi cũng nương nhờ vào đấy. Bây giờ bỏ việc này không làm, thì chẳng lẽ còn biết làm nghề nghiệp gì được ?

Khuất-phu-xâm nói :

— Tôi xin trả thêm 50 bằng nữa, thế là chạy đi 100 bằng.

Cách-tư-thắc nói :

— Dẫu ông có trách, thì tôi cũng xin cam chịu ; thật tôi không thể nào là thể bán lại được.

Khuất-phu-xâm đứng dậy mà rằng :

Tôi đã trả đến thế mà ngài cũng không để cho, thì sau này thua thiệt, bấy giờ ngài mới hối à !

Cách-tư-thắc nói :

— Việc mà hay dở là ở người, hàng tôi giá rẻ, thì lại có cái lẽ nào là lỗ được.

Khuất-phu-xâm đứng ghé tai nói thầm với đứa tiểu-đồng giấy lát rồi lại quay vào mà rằng :

— Thôi thế xin nộp ngài 200 bằng, thế là cao quá đi rồi ; đành sau này tôi gỡ dần, mỗi khi một tí, lâu mãi cũng phải đến hòa vốn,

Cách-tư-thắc nói :

— Tôi đã nhất định rằng thế nào tôi cũng không để lại kia mà !

Khuất-phu-xâm bèn đi.

Cách-tư-thắc gọi đứa tiểu-đồng mà rằng :

— Khách-nhỉ ! My có bằng lòng ở lại không ?

Đứa tiểu-đồng đáp :

— Thưa có, Bao nhiêu những khách đến ăn hàng đây, con đã quen cả. Nhưng bây giờ đổi chủ thì con cũng không dám chắc họ có đến không.

Cách-tư-thắc nói :

Cái đó thì phải để sau này ta sẽ tính. Ta cũng không phải là hấp tấp muốn cầu lấy lợi ngay, phải để dần dần cho có người họ biết rằng nhà hàng mình nó ăn tốt ma giá lại rất rẻ, bấy giờ tự khắc họ phải kéo nhau đến. Mỹ đã bằng lòng ở lại đây với ta thì my phải chịu thương chịu khó, khéo hầu hạ tiếp đãi khách khứa cho ta. Nhờ trời mà phát tài thì my cũng có phần vào đấy. Nay ta hỏi my câu này nhé Những người trong câu-lạc-bộ họ chi tiêu có được rộng rãi không ?

Khách-nhỉ nói :

— Tiền thì họ cũng không có lắm.

Cách-tư-thắc nói :

— Dẫu họ có keo cái cũng không sợ, sau này ta đã có cách làm cho họ phải lòi tiền ra. Thế họ hay đến vào lúc nào ?

Khách-nhỉ nói :

— Cái đó thì chúng không có chừng nào, họ đã thuê cái phòng kín ấy, cứ tháng họ trả tiền, họ muốn đến lúc nào thì họ đến, người ngoài không ai được vào cả.

Cách-tư-thắc nói :

— Như thế thì cũng chưa chắc đã bơm được tiền của họ. Họ đến đấy để hát xướng, hay là họ có bàn việc buôn bán gì không ?

Khách-nhỉ nói :

— Phần nhiều là họ bàn việc buôn bán.

Cách-tư-thắc nói :

— Thế thì cũng không việc gì đến ta. Bây giờ ta thử vào xem cái phòng ấy thế nào.

Khách-nhỉ nói :

— Thìa khóa ở Khuất-phù-xâm giữ, bây giờ bản đã đi rồi.

Cách-tư-thắc nói :

— Thôi thế để ta đi đằng này một lát đã, lúc nào ta về sẽ hay. Khách-nhỉ ! My hãy trông lấy cửa nhà số sách đấy nhé. Bây giờ ta cũng là khách, từ chiều trở đi bấy giờ ta mới là chủ.

CHƯƠNG THỨ XXX

Cửa hàng ấy tên gọi là Hưu-tư-già-phi-điếm. Tôi cùng với Cách-tư-thắc thì thuê lầu một cái nhà nhỏ, cách chỗ cửa hàng ấy chừng hai ba trăm thước, khi ở cửa hàng ra, liền về chỗ nhà trọ, vào đến trong nhà rồi. Cách-tư-thắc bèn khóa chặt cửa lại, đoạn rồi cùng với tôi cùng ngồi. Cách-tư-thắc nói :

— Lâu nay chưa được lúc nào rảnh mà nói chuyện với nhau, mà cả đến những tin tức tôi đò được ở Hán-hòa, cũng chưa kịp nói cho ông biết !

Lại nói :

— Cái tất tay kia thì ông phải bỏ ngay đi chứ ! Làm một người quản gia, đốc suất những bồi bếp, lẽ nào lại còn đeo « găng » được !

Tôi vội vàng tháo ngay đôi « găng » ra bỏ đi. Cách-tư-thắc nói :

— Ừ ! có thế mới là con người làm ăn chứ ! Ông đã đọc số báo hôm nay chưa ?

Tôi nói :

— Chưa !

Cách-tư-thắc lấy một tờ báo ở trong túi ra, trỏ một mục báo tôi xem, mà rằng :

— Đăng cái hung tin của ông đấy !

Tôi xem thấy có một mục đề rằng :

« Một người nước Anh chết ở Jac-ký-sơn.

Hôm qua có ông Khước-nhi-tả, ông Âu-nam-tư cùng với mấy người bạn đi săn, khi đi ngang qua Phượng-hoàng-sơn, thì thấy ở trong hang núi có một cái tử-thi đàn ông, trước ngực có một vết đạn, xuyên qua ra đằng sau lưng, thì sắc đã xám đen lại, dường như chết đã lâu ngày lắm. Xem đến trong túi áo thì thấy có một mảnh giấy, trên đề là La-tư-khắc-lôi-tê, người nước Anh.»

Lại có một chỗ tục đăng rằng :

« Gần đây tiếp được điện-tín, nói Khắc-lôi-tê là nhà sâu bẩn rất giỏi và một tay danh quản có tiếng ở nước Anh. Ha thang trước đây khởi hành ở Nêu-ước, đến sân ở Lạc-ký-sơn. Từ lúc đi rồi, không ai thấy tung tích đâu nữa, mà người hướng-đạo cũng đi đâu mất. Bao nhiêu những đồ qui vật ở trong mình đều mất cả. Coi vậy thì có lẽ là gặp quân cường đạo giết chết. »

Thiên hạ ai nghe thấy cái tin đăng báo thế mà lại chẳng rùng mình sởn gáy. Tôi đọc đến thì thấy bao nhiêu gan ốc trong người hầu như rối loạn lại cả. Nhân nghĩ mà giận tặc cái người mới sinh ra có cái ách vận này, cả đến Kiều-trị mà chết, chẳng qua cũng là lại mình cả.

Kỳ-sơn một năm đất vàng.

Vì ai nên nỗi nhiệt thời đến ai !

Sau này đừ nhẫn có trời.

Nghĩa kia biết có đền bồi được chăng !

(Còn nữa)

Bản quyền thuộc về Trung Bắc Tân Văn. Được sự đồng ý của Đại học Cornell và Lưu Huỳnh Chiếu Đăng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
BỌC VÀNG
Máy mã sạo,
15 chân-kính
Mới đẹp kiểu
có chất đạ-quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá..... 11 $ 50
BÁN TẠI: HIỆU:
A. PERROUD (Nhà xanh)
» 39, Phố Paul Bert, — HANOI
2005

BÁN TIỆN NGAY

Một cái xe comionnette hiệu « Citroën » 10 mã lực, dùng mới có tầm tháng, xe còn tốt lắm. Nay muốn bán, giá là 1.450 $ 00.
Hỏi tại M. Gouguenheim, à Đáp-cầu.
3755

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Tối mùng hai tết (thứ tư 6 février)
Năm mới!!
PHÚC, LỘC, THỌ TOÀN
Có Tam-đa trình tường và bài bông chúc thọ.
Rõ ràng trung hiếu nhất môn.
Ơn vua đỏ chói vàng son một nhà.
Chiếu ai khéo nhẹ giàng giá,
Hàn hoi duyên mới mận mà ước xưa
Tối mùng ba tết (thứ năm 7 février)
TỨ HẢI CẦU HOÀNG
Khôn tư ong tạo vật đa đoan.
Hữu tài hữu tài thế gian chi thường.
Khôn thay thằng ngô tô đường.
Giai nhân tái tạo một trường mình hoa.
Ngày mùng bốn tết (thứ sáu 8 février)
TIỀN TỨ PHƯỢNG TIÊN
Thu nửa tiền
Tối mùng bốn tết (thứ sáu 8 février)
TOÀN GIA HƯỞNG THIÊN-LỘC
Lực mình đã muốn tu tiên.
Nào hay gạp gỡ tơ duyên nực cười.
Bạn-tình từ trẻ nên người.
Một nhà hưởng lộc muôn đời lưu danh.

XIN XEM CHO KỸ

Phòng nhiều các quí khách xem báo thấy có hàng giả mạo của bản-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, xin nhớ cho rằng bản-hiệu không đời nào, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các quí-khách rõ cho, và xin các người từ nay đã có hàng chính-cống đến bản-hiệu thì xin nhận cả.

« Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đồng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi. »

Nay kính,
Ed. MONTÈS,
54, Rue Paul Bert, Hanoi.

Thăng-thưởng trong ngạch Thương-chính. — *Thăng thư-ký thương hạng ngoại hạng* : M. Cesario Jules.

Thăng thư-ký thượng hạng hạng nhứt : M. Vương-quốc-Tư.

Thăng thư-ký thượng hạng hạng ba : MM. Taomas Thế, Phan-văn-Hiệp.

Thăng thư-ký thượng hạng hạng tư : MM. Nguyễn-mạnh-Hồ, Huỳnh-văn-Tiếp, Lâm-quang-Sanh, Nguyễn-viết-Dung, Đoàn-văn-Nhiêu, Ng.-văn-Dinh, Lê-quang-Khuê.

Thăng thư-ký hạng nhất : MM. Ng.-văn-Tấn, Nguyễn-khắc-Hoa, Phạm-hữu-Xuân, Lê-văn-Thoi, Đinh-xuân-Tiến, Trần-quang-Thiệu, Nguyễn-văn-Mỹ, Nguyễn-văn-Thanh, Nguyễn-ba-Phò, Đặng-Thanh, Trương-văn-Tuân, Tô-văn-Lương, Nguyễn-văn-Tương, Trần-văn-Hồ, Nguyễn-hữu-Can.

Thăng thư-ký hạng nhì : MM. Ng.-văn-Phương, Vũ-văn-Tựu, Thái-văn-Bưu, Hoàng-hữu-Gia, Nguyễn-văn-Tiếp, Nguyễn-mạnh-Lê, Nguyễn-hữu-Nguyên, Trần-bá-Quát, Ngô-khắc-Tuấn, Nguyễn-quốc-Thanh, Trần-minh-Thiện, Nguyễn-đức-Ý, Lê-ngọc-Chung, Nguyễn-bá-Sanh, Cao-văn-An, Nguyễn-Long, Hoàng-đình-Diên, Nguyễn-văn-Cương, Nguyễn-văn-Giu, Quản-hữu-Nghĩa, Lý-văn-Vang, Bạch-huy-Bích, Nguyễn-văn-Mang, Nguyễn-văn-Nghiêm, Phạm-quang-Tá, Hoàng-văn-Phác, Phan-huy-Thanh.

Thăng thư-ký hạng ba : MM. Ng.-văn-Quang, Vũ-phạm-Đức, Trần-đình-Đang, Huỳnh-văn-Hòa, Trần-đình-Thang, Vũ-như-Kim, Huỳnh-văn-Mai, Đỗ-xuân-Phong, Nguyễn-ngọc-Phôi, Đỗ-công-Danh, Lưu-đức-Tâm, Vũ-hữu-Dương, Nguyễn-văn-Hy, Vũ-văn-Hiếu, Trương-đăng-Nguyên, Lê-đương-Tô, Nguyễn-văn-Quyền, Hoàng-công-Mão, Bùi-ngọc-Sơn, Nguyễn-văn-Cao, Cao-văn-Bau, Nguyễn-văn-Thanh, La-cam-Hy, Nguyễn-văn-Hiền.

Thăng thư-ký hạng tư : MM. Ng.-văn-Chương, Nguyễn-tấn-Dong, Cao-văn-Vân, Trần-văn-Thu, Nguyễn-đình-Tôn, Bùi-ngọc-Đang, Phạm-công-Tác, Nguyễn-thanh-Gia, Nguyễn-phước-Tôn, Phạm-văn-Khuê.

Thăng thư-ký hạng năm : MM. Nguyễn-văn-Đức, Phan-Tân, Nguyễn-văn-Nghiêm, Phạm-duy-Canh, Lưu-huy-Trương, Lê quang Đệ.

Thăng planton chef hạng nhì : M. Đào-đình-Bích.

Ngạch tòa sứ — M. Ng-văn-Hồ, thư ký hạng tư, nay giáng xuống hạng năm.

Trưởng lục. — MM. Lê văn-Tài, Lương văn Huê, đều mông cấp mỗi người một đạo trưởng-lục, vì đã tỏ lòng can đảm trong khi một vị cố đạo gặp sự biểu nguy ở Yên-bay.

CÁO-BẠCH

Từ ngày 21 janvier cho đến ngày 7 février những thứ nước hoa hiệu L. T Piver Floramye — Azurea và Pompeia sẽ bán có 1 $ 10 một lọ.

Bán tại hiệu bào-chế **MONTÈS**, nhà đồng-hồ ba chuông, số 54, phố Paul-Bert, Hanoi.

Hát làm phúc. Tám giờ tối ngày 4 tháng giêng tà (8 Février 1924) mấy thầy sinh-viên Nam ký hát tuồng cải-lương mới soạn tựa là « Bến tình bên nghĩa » tại nhà Nhạc-tây hồ Hoàn-kiếm (*Salle Philarmonique*) để giúp cho Hội Nam-kỳ Tương-tế đặng xây tường và tu bổ nghĩa-trang.

Kính mời các ông, các bà trong thành-phố đến xem cho đông để mua vui và làm phúc nhân thể. Mấy lần trước các thầy sinh-viên hát cải-lương đã được quí ông, quí bà khen ngợi, thì lần nay chắc cũng tất lực trổ tài cho khỏi phụ lòng quí ông, quí bà vậy.

Bán vé tại nhà Nhạc-tây từ 8 giờ đến chiều hôm mồng 4 tà. Không quyên tiền.

Giá: Hạng nhất 2p.00
— Hạng nhì 1 50
Hạng ba 1 00

Chương-trình chữ tây và quốc-ngữ mỗi bản 0p.20.

Hội Nam-kỳ Tương-tế kính cáo.

Thưởng-hàm — M. Nguyễn đức-Tích, chánh tổng Xa-ba, phủ Kinh-môn tỉnh Hải-dương được đặc cách thưởng tùng cửu-phẩm văn-giai vì đã tỏ lòng mẫn cán trong khi bắt kẻ cướp đêm 2 janvier tại làng Bang-ta.

Ngạch Khán-hộ. M. Ngô văn-Oanh, khán-hộ hạng tư tại Phúc-yên đổi đi Sơn-tây thay M. Phan-văn-Mỹ khán-hộ hạng nhì đổi đi Phúc-yên.

Mme Nguyễn-thị-Cúc, khán-hộ hạng ba tại Sơn-tây đổi đi Hưng-yên thay Mme Bùi-thị-Nghiêm khán-hộ hạng nhì đổi đi Sơn-tây.

Mme Bùi-thị-Dục khán-hộ hạng tư tại nhà thương Hanoi đổi đi Hà-đông, thay Mme Nguyễn-thị-Nhân khán-hộ hạng tư. Mme Nguyễn-thị-Nhân đổi đi Phúc-yên thay Mme Ngô-thị-Phan từ chức.

THỢ MAY NÊN BIẾT

M. MOREAU Jeune, thợ may, ở số 102, phố hàng Trống, Hà-nội, vì nay mai sẽ về Tây nghỉ, nên có bán hạ giá những thứ dạ may quần áo, bán, ngân bán hàng.
3758

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Cờ bạc. — Chưa đến xuân nhật mà ngày nào ở dầu đường xó chợ cũng có cờ bạc, nào súc sắc, nào chẵn lẻ, nào đỏ mỏ, nào đánh đáo, đám đông thì một vài chục người, đám thưa cũng nửa tá đi thượng. Chẳng hay những ngài có trách-nhiệm nhỉ thế nào mà lại cứ mặc ngơ dang-tùng hoài làm vậy?

Đò thuế. — Đò thuế là đò có người trung thâu, ai muốn qua lại phải trả tiền, như đò số một ở sau Chợ sắt sang địa phận sở Xi-măng kia vậy. Bến đó này người lính trung hơi kỳ cục đôi chút, chẳng hay vì thiếu đò chăng hay vì lẽ gì khác nữa thì không rõ, mỗi khi có khách đi cũng phải chờ it ra là nửa tiếng đồng-hồ mới được sang. Họ bắt chờ như thế, là có ý đợi đông người sang một chuyến cho tiện; nhưng cái tiện của họ có nguy-hiểm cho khách đáp vì nỗi đò nhỏ người nhiều và khúc sông đông tàu be qua lại.

Những điều kể trên đó tưởng đã là lệ, mà cái tệ nữa là mỗi b'n đò còn có vài chiếc thiệng nữa, hễ ai không biết trả tiền cho người lãnh trung rồi bước xuống thì khi sang tới bên kia sông là người chèo thiệng lại đòi lẫn tiền nữa. Như thế là nghĩa gì? Bảo rằng những chiếc thiệng ấy không thuộc vào đò thuế thì làm sao người trung k a có đặc quyền đuổi đi lại không đuổi? Hay bọ có ý để đánh lừa người ta chăng? Nhưng dù lẽ nào cũng vậy, cách thức chỉ chác như đã nói ở trên đều không hợp thể lệ chút nào cả. Mong rằng người lãnh trung bến đò số 1 nên chỉnh-đốn lại, và ai có chức trách coi sóc các bến đò cũng nên lưu tâm đến luôn thì mới trừ được những sự phiền nhiễu đó.

Thăng cử mật. — Ng-thị-Xương, 18 tuổi, vợ nghề nghiệp, nhà ở đường Bonnal, lường của Nguyễn thị-Sen ở Hà-ng-gà mấy cái quần áo đáng giá 5 đồng thì đã phải bắt tống giam để hậu xét.

PHÙ-THỌ (LÂM-THAO)

Thăng cử mật — Tối hôm 26 rạng ngày 27 janvier, hồi 2 giờ sáng, có một toan cướp ước hơn 10 đứa, mang dao mác súng gộc vào cướp nhà lý-trưởng làng Bản-nguyên, tổng Vĩnh-lại, phủ Lâm-thao. Khi vào trong nhà thì lý trưởng cùng người nhà ra chống cự, nhưng không nổi, vì bọn chúng đông, người danh phải bị thương, nên chúng mới lấy được đồ vật mà ra, bấy giờ lý-trưởng mới cho người nhà lên báo phủ. Quan phủ được tin liền đem linh dưỡn theo vây bắt, đã tìm được bọn chúng 10 đứa và cả tang vật, hiện đem về phủ, còn đương tra hỏi chưa biết bọn chúng cùng khai ra làm sao; việc này mày nhờ được quan phủ và quan bang-ta bắn hạt là người cầm mắn lanh lợi mới tìm được bọn chúng, chứ không thì chúng đã lẩu thoát rồi.

Phạm-ngọc-Phan lại cáo

Việc Nam-kỳ

Tòa Đại-hình Saigon. — *Vụ ăn cướp tàu Nam-sanh.* — Tên Võ-văn-Tai, kêu là Đài, kêu là Cu, con của Võ-tấn-Cương và Lâm thị-Ban 44 tuổi, buôn bán, sang để tại Chánh-hưng (Chợ-lớn) qué ngụ tại Phước-tô (Biên-hòa) bị giam về tội ăn cướp.

Sự tích như vầy:

Bữa 8 tây tháng năm 1921, lúc năm giờ chiều, chiếc tàu Nam-sanh của hãng Nam-long kéo neo chạy. Chuyến nầy, ông có tàu có lãnh đem theo 132.000 đồng bạc, đặng trả tiền công cho thợ làm việc ở mấy hãng ngành của hội.

Lối 7 giờ tối tới Cầu-dọc (Chợ-lớn) gần kinh nước mặn tàu cho chạy chậm chậm, vì thấy có ba chiếc suông nhỏ có 10 người bơi qua lại trước mũi tàu. Khi ấy suông liền cặp tàu. Mấy người đó có cầm 2 cây súng

(*Còn nữa trong số tới*)

BÁO CÁO VIỆC RIÊNG

Tôi là Nguyễn-thị-Thiều, người làng Phù-liệu ngoại, tổng Phù-liệu, Huyện Thủy-nguyên, tỉnh Kiến-an, có nhời để các ông các bà được biết rằng:

Nguyên tôi có một đứa con riêng chồng tên là Trần-hữu-Vấn, 18 tuổi phải người ta dỗ danh, say mê đánh gái, về nhà ăn cắp văn-tự văn-khế đã có chánh phó Hương-hội, Lý-trưởng, lập biên-bản cùng họ nhà chồng đã làm tờ làm chứng rằng nó đã giả về 100 bức văn-tự, hiện còn thiếu hơn 20 bức nữa. Bây giờ tên Trần-hữu-Vấn đã bỏ nhà mà đi từ tháng bảy đến giờ. Vậy nên xin các ông các bà chớ có cho tên ấy vay mượn thứ gì và sau tôi không biết, không trách nhiệm đến.

Nay bá cáo.

Nguyễn-thị-Thiều, ký.

Tết Nguyên-đán

Nay mai đã đến tết Nguyên-đán. Cha mẹ anh em sắp đến ngày được xum họp đoàn-viên. Ta sẽ được thấy những người ta mến yêu vì công việc làm ăn mà xa nhà xa cửa. Người già, người trẻ, vui vẻ về cái buổi họp mặt ấy. Ai nấy tự hỏi nên mua quà gì bây giờ. Con cái thường tìm của cha mẹ thích mà tặng người. Nhưng các cụ già nuôi tuổi tác kia thì các cụ thích gì? Ta nên làm quà các cụ những thứ các cụ thích mà lại có ích cho các cụ. Ấy người làm con ai cũng phải tự hỏi của ấy. Nên biếu các cụ những vị làm cho các cụ thêm mạnh mẽ, thêm vui vẻ, một thứ bồi bổ các sức vóc, một thứ uống vào ngon miệng, một thứ rượu êm dịu, bổ mà làm cho ngon cơm. Ta tưởng tìm được thứ quà nhứ thế là hơn cả. Rượu Tonique Tonkinois là một thứ rượu rất tốt, được Đại-nam Hoàng-đế đã ban khen, thực là một thứ rượu nên dùng lắm.

Theo hình tự nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc về những hình lạ, làm trò cười cho trẻ con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to !!!

Rượu ấy bán ở hiệu **MONTÈS, 54 phố Tràng tiền, nhà ba chuông**. *Nên đến ngay mà mua. Thường đến vụ tết, ông Montès bán nới giá, nghĩa là mỗi chai Tonique Tonkinois chỉ bán có* **2$00** *mà thôi.*

HIỆU
MINH-DƯỠNG
MAI-CHÍNH TỔNG-CỤC
của Đông pháp Yên-thảo công-ty
BÁN BUÔN VÀ BÁN LẺ
CÁC THỨ THUỐC LÁ VÀ XÌ-GÀ
Giữa phố hàng Gai số 83

Người Á Đông ta tuy dung ngày tháng Dương-lịch, như còn giữ một cái cổ tục mà dùng Âm lịch, nguyên đêm tay chưa khỏi, nguyên-đán là sắp tới, năm Quý-hợi đông sắp tàn, năm Giáp-tý xuân sắp lại, chính lúc này là lúc Quý-chức được hưởng vui vẻ, vậy các ngài có muốn được thử che tài tế đề dùng ngày xuân nhạt hay làm quà cho ba con thì xin mua **chè Kim-thái chính hiệu con sư-tử** hay là:

Tam-hỷ hiệu phúc lộc thọ;	Công-thái hiệu kỳ-lân;
Ngũ-phúc hiệu năm con gioi;	Lâm-mậu hiệu chữ thập;
Tuiên-thái hiệu mặt giới;	Minh-thái hiệu lưỡng-nghi;
Tam-nguyên hiệu già quan tiến trước;	Kim-mậu hiệu song kim tiền.

Các thứ chè của bản-hiệu đều kén thứ rất tốt mà giá lại phải chăng dầu dầu cũng biết tiếng cả.

Quí-khách có mua xin nhận rõ chè Kim-thái có cái tem con sư-tử gián ở đấy là đích.

Chính sở bán tại Haiphong, phố Khách, số nhà 140, với Hanoi, phố hàng Ngang, số nhà 3, và Nam-định, phố khách, số nhà 213, còn các tỉnh lâu dầu đều có đặt đại-lý bán hộ.

« Bản hiệu còn các thứ các ngon để tiện các Quý-khách đi làm quà giá nếu sau này:

Tiên-đào-chông 1 lang.....	1$00	Bạch-kế-quan 1 lang.....	1$00
Chà-chung-vương 1 lang...	0.50	Mỹ-tây-thi 1 lang.....	0.50
Thiết-la-hán 1 lang.....	0.20	Ngọc quan-âm 1 lang.....	0.20
Kỳ-chủng thảy-tiên 1 lang..	0.15	Chước-thiệt-long-tinh 1 lang.	0.15

Haiphong — Hanoi — Nam-định
KIM-THÁI kính trình.

Số 50

BÌNH SƠN LÁNH YẾN

(Chuyện một cô nữ-thần-đồng mới lên 10 tuổi, mà đã có tài văn-thơ nhà ngọc phun châu, khắp các quan trong tòa Hàn-lâm, đều phải bái phục. Thiên-tử phong cho là « Hoằng-văn tài-nữ » lập lầu kén chồng, lại ban cho một cái roi kim-như-ý, hễ công-tử nào đem hồn-hảo xác-lảo thì được phép đến-tử. Sau vì một sự kén chồng ấy mà sinh ra nhiều chuyện rất lý-kỳ.)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Nói xong, cất cao tiếng mà ngâm hai câu thực trong bài thơ bạch-yến, rồi lại nói:

— Đó không phải là thơ bạch-yến của *Tống* tiên-sinh chăng! chẳng lẽ đại-nhân lại chưa xem đến!

Án tri-phủ nghe nói, cười mà bảo rằng:

— Đó là thơ của *Sơn* tiểu-thư có cau-dự chi đến *Tống Tử-thành*.

Bình - như - hành kinh - ngạc mà rằng!

Hay là ngẫu-nhiên trùng nhau, tôi lại đọc hai câu luận nữa để đại-nhân nghe.

Nói xong, lại ngâm hai câu luận.

Án tri-phủ lại cả cười mà rằng:

— Chính là bài thơ của *Sơn* tiểu-thư rồi! Còn hai câu kết, để tôi đọc nốt cho mà nghe.

Án tri-phủ nói xong, liền đọc nốt hai câu kết, rồi hỏi:

— Có phải như thế hay không?

Bình - như - hành nghe nói, ngẫn người ra hồi lâu, rồi nghĩ thầm rằng: Ô-hay! Thế ra sao trộm bài thơ của người khác. Nhưng còn bài thơ « *Ngô-đồng nhất diệp lạc* », hẳn đương diện viết ngay, chẳng lẽ cũng là sao trộm của người khác hay sao!

Bình-như-hành nghĩ vậy liền nói:

— Hôm trước *Tống* tiên-sinh lại có làm bài thơ « *Ngô đồng nhất diệp lạc* », tôi xin đọc để đại-nhân nghe.

Án tri-phủ ngâm-nghĩ một chút, rồi đọc hai câu kết mà hỏi *Bình-như-hành* rằng:

— Bài thơ « *Ngô đồng nhất diệp lạc* » có phải hai câu kết như thế không?

Bình-như-hành nghe *Án* tri-phủ đọc, liền gật đầu mà rằng:

— Chính phải! chính phải!

Án tri-phủ nói:

— Thế thì bài thơ ấy cũng của *Sơn* tiểu-thư.

Bình-như-hành vội-vàng chắp tay mà hỏi rằng:

Dám hỏi đại-nhân: *Sơn* tiểu thư là ai?

Án tri phủ vừa toan trả lời thì bỗng thấy nha-dịch hoảng hốt chạy vào mà báo rằng:

— Có quan *Nguyễn* án-sát đi qua, hai Huyện quan đều phi ngựa ra nghênh-tiếp, đại-nhân cũng nên phải đến ứng hầu.

Án tri-phủ nghe nói, vội-vàng đứng dậy cáo-từ mà rằng:

— Hôm nay có quan *Nguyễn* án-sát đến, xin lão tiên-sinh và *Bình* đại-huynh hãy tạm về, để hôm khác ta lại sẽ nói chuyện.

Quan giáo họ *Bình* và *Bình như-hành* đứng dậy, đợi cho *Án* tri-phủ đi khỏi, rồi mới lên kiệu về nhà. *Bình-như-hành* lại về nhà *Yến-bạch-hạm*, đem câu chuyện hôm ấy thuật hết đầu đuôi cho *Yến-bạch-ham* nghe và bảo rằng:

— Đại-huynh thử nghĩ việc này xem có lạ lùng hay không?

Yến-bạch-ham nói:

— Khi tiểu-đệ mới nghe bài thơ bạch-yến, đã có ý nghi là hẳn sao trộm của ai, nhưng không ngờ bài thơ « *Ngô-đồng nhất diệp lạc* », cũng lại là một bài thơ sao trộm. Chẳng biết cớ sao lại khéo được như thế, thật là một sự lạ-lùng!

Bình-như-hành nói:

— Việc ấy chẳng nói làm thì! Nhưng không hiểu *Sơn* tiểu-thư là người thế nào? cớ sao lại có được hai thơ bạch-yến và bài thơ « *Ngô-đồng nhất diệp lạc* » để cho hẳn sao trom? Tiếc rằng trong khi vội-vàng chưa kịp hỏi cô đầu đuôi!

Yến-bạch-hạm nói:

Đã có cái tên *Sơn* tiểu-thư thì tả đó hỏi cũng chẳng khó chi!

Bình-như-hành nói:

— Đã đành rằng tả biết tên, tả đó hỏi có người ấy, nhưng còn lịch-sử người ấy thế nào thì ta biết sao được. Tất phải hỏi *Án* tri-phủ mới biết rõ đầu đuôi.

Yến-bạch-ham nói:

— Hỏi quan *Án* tri-phủ, sao bằng ta lại hỏi ngay *Tống-tin*!

Bình-như-hành nói:

— Làm thế nào mà hỏi hẳn được?

Yến-bạch-ham nói:

— Khó chi điều ấy! *Trương-di* đã mới hai ta đến uống rượu với hẳn mới lại, rồi trong khi tiệc rượu, hai ta sẽ dụng tinh đó hỏi, hoặc nói động đến *Sơn* tiểu-thư để thử ý hẳn, rồi hẳn phải hoảng-hốt mà thổ đuôi ra.

Bình-như-hành cả cười mà rằng:

— Đại-huynh nói có lý lắm!

Hai người bàn-định xong, đến ngày hôm sau, đưa thiếp đi mời, *Trương-di* và *Tống-tin* tiếp được thiếp mời, cho là hai người kia đã bị tay bọn mình áp đảo, liền vui lòng mà nhận lời ngay.

HỒI THỨ XII

Lại nói chuyện *Yến-bạch-ham* và *Bình-như-hành* muốn dò hỏi về việc bài thơ bạch-yến của nàng *Sơn* tiểu-thư, mới sai người cầm thiếp đi mời *Tống-tin* cùng *Trương di* đến uống rượu.

Tống-tin cùng *Trương di* không hiểu ý, vẫn tưởng là hai người kia có lòng kính-trọng bọn mình, liền hớn-hở mà nhận lời ngay. Khi *Tống-tin* cùng *Trương-di* đến, *Yến-bạch-ham* và *Bình-như-hành* mời chào, chuyện-trò hồi lâu, rồi cùng nhau ngồi vào tiệc rượu.

Rượu đến nửa chừng thì *Yến-bạch-ham* bỗng tán-tụng *Tống-tin* rằng:

— *Tống* đại-huynh đây thật đáng gọi là thiên-hạ đệ nhất tài-tử!

Tống-tin cười mà đáp rằng:

— *Yến* đại-huynh ơi! Đạ-huynh không nên đem hai chữ tài-tử coi thường như thế. Cái danh tài-tử, cũng có nhiều hạng không thể bàn được.

Yến-bạch-ham nói:

— Xin hỏi có mấy hạng!

Tống-tin nói:

— Thứ nhất là những hạng hươn thân tài-tử. Hạng ấy khoa-giáp xuất thân, lại đang ngồi hiển-qui, ai cũng tôn trọng. Nếu bay một phần thì chúng huyên-truyền lên mười phần, cho nên không thể bàn được. Thứ hai là những hạng phú-gia tài-tử. Hạng ấy của sẵn tiền nhiều, để sự giao-kết, dẫu không tài mà thường nổi tiếng là người có tài, cho nên cũng không thể bàn được.

Yến-bạch-ham và *Bình-như-hành* thật là xác-đáng, thấu hết nhân tình!

Tống-tin nói:

— Chẳng những hạng nhà phú-qui mà thôi, thứ ba lại còn hạng con nhà khuê-các. Hạng này mặt hoa da ngọc, mắt phượng mày ngài, khiến người người trông thấy, trước đã xiêu lòng. Nếu cũng theo đòi đôi chút bút-nghiên, ngâm-vịnh được một vài câu, tất phải nổi tiếng là bậc cầm-tâm tú-khẩu vậy. Chỉ có tiểu-đệ này là kẻ sơn-nhân, đã không chức trọng quyền cao, lại không tiền nghìn bạc vạn, đem cái thân bần tiện mà ngao du cùng các bậc vương-công đại-nhân, nếu không có chút tài-năng thì hỗ để đã được ai trọng đãi. (*Còn nữa*)

ốm, và 1 cây súng sâu, leo lên boong tàu, và bắn ba tiếng súng đăng đọa bạn thấy cùng người quá giang. Người khách trú có tàu bị bịnh. Hai đứa trong bọn bắt lương ấy chạy lại đánh lấy tay bánh. Còn tốp kia thì bắt nhốt hết thảy bộ hành cùng bạn tàu dưới hầm.

Xong việc tuội nó liền vô phòng quan cò tàu, mở tủ sắt một cách dễ dàng và lẹ-làng vì chia khóa còn để tại chỗ, lấy hết 132.000 ngươn bạc, và 150 đồng vẽ phần của quan cai tàu, chứng đó chúng nó mới cho tàu tấp vào mé, gần đồn kinh nước mặn, rồi mới chịu xuống ghe bườm đi, chia tài vật.

Bọn ăn cướp cả thảy là : Trương-v-Thang, Phạm-v-Do, Ng-v-Phúc, kêu là Nhơn, Phạm-v-Hanh, Lê-v-Sử, Lê-văn Như, kêu là Cò, Ng-v-Khai và Ng-văn-Tao kêu là Mười Bình đều bị bắt và bị tòa Đại-hình Saigon phạt mỗi đứa tù 10 tới 15 năm khổ sai.

Còn hai tên phạm Võ-v-Dai kêu là Cu và Võ-văn-Đạt tìm bắt chưa ra.

Qua đến tháng 8 năm 1923, người ta mới hay tinh tên Dai kêu là Cu ở làng Phước-to, hạt Biên-hòa, nó đổi tên lại là Võ-v-Tai. Bị bắt từ hồi đó đến giờ mà nó chẳng chịu tội của nó : nhưng mà nó không thể chối nữa đặng, vì có gọi hình của nó ra Côn-nôn, cho Trương-v-Thang và Lê-văn-Như nhìn coi thì khai rõ ràng tên Dai có nhập bọn với tuội nó lúc đánh tàu Nam-Sanh. Phần việc của nó thì lấy tiền và coi chừng tàu bè ghe cộ, nó lay một xấp giấy cent 7.000 bảy ngàn đồng.

Ông Ng-v-Vo ; là hộ nhì chợ-lớn, tỏ rằng tên Võ-v-Tai cũng là Dai đó.

Vì chẳng đủ bằng cớ buộc tội Võ-v-Dai, nên đặng tòa tha bổng.

Té sông. — Buổi chiều, hôm ngày 21 janvier, tại mé sông Saigon, chỗ quai le myrede Viiers, có xảy ra một đám té sông. Nguyên đương lúc mấy người làm công lăng xăng lo tắm rửa và thay quần áo mà về nhà, bỗng có một anh nọ, thình lình thấy một đứa con nít, tác chừng 7 tuổi, tê tại đâu không biết mà trôi tới cầu cùi ngay nhà khách sang Nam-Việt thì anh nọ lật đật nhảy mà vớt nó lên, ai nấy thì xúm lại coi thì thấy thằng nhỏ đã hết thở, anh nọ mới vác hai cẳng lên vai, đầu thòng xuống đất mà xốc nước nó một hồi, coi bộ không êm, nên anh ta vứt thằng nhỏ mà chạy đem đi đến bỏ đâng cơ cho biết con ai, nay chưa hiểu thằng nhỏ chết sống thế nào. Con ai sao chẳng coi chừng, mà để tê sông té suối như vậy, rất uổng công nuôi dưỡng.

Bệnh hen
Dùng thuốc nước và thuốc bột ESPIC trị chứng hô và chứng suyễn. Hiệu nghiệm như thần. Bán tại tất cả các hàng Dược-phẩm và tại phố 31 Lazare, số 30, Paris. Nếu muốn gửi bộ J. ESPIC ở xuống đến thuốc.

泰NAM-THÁI
6, Quai Clémenceau — HANOI
ở phố Bờ-sông, số nhà 26, HANOI

Bản hiệu có bán gỗ lim cây, gỗ lim phiến, gỗ lim xẻ thành khí, các thứ gỗ tạp, gỗ gụ, gạch xây tường và có nhận cả đóng các thứ đồ-đạc và các thứ lối cửa.
Hàng tốt giá hạ.
NAM-THÁI
Kính-cáo
2023

Bịnh đàn bà
KHÔNG CON
hay là đứa-bà KHÓ CHIỀU THAY thì chữa bằng thuốc YSTALINE. Thuốc nay tuổi nào uống cũng được.
Thuốc nầy là vị thuốc của các Lương-y trong các xứ đã chiếu lịnh không sai. Ấy là một vị thuốc mới tiếm được, bào chế theo vệ-sinh học kiểm thời, nên thật là hiệu lắm. Có nhiều lời khen ngợi trình thuốc ấy.
Tiệm chánh : LABORATOIRE YSTALINE, nhà hai 33 ở đường Blanche tại thành PARIS.
Giá một chai (có lời khuyên-giải rõ ràng và hình vẽ cho đủ hiểu cách dùng của ông Lương-y Jean) là 20 quan tiền Langsa.
Tiệm bán lẻ ở Hanoi : Ed. CHASSAGNE, hãng thuốc.

yếu đuối vàng vọt
GÂY MÒN
Thuốc SIROP de DESCHIENS
có huyết bổ
Làm cho lương tức mau mạnh, ấy là một vị thuốc của nhà Lương-y trứ danh. Thuốc nầy hiệu hơn thiết hơn hết các thứ thuốc có sinh sắc. - Các nhà thương tại thành Paris đều dùng nó. Trên chánh tại Paris : DESCHIENS, 26 đường Paul-Baudry và các nhà bán thuốc.

ATOPHAN-CRUET
THUỐC ATOPHAN-CRUET
là một vị tinh bào không có pha chế nhiều món
Mỗi hoàn 0,50 cen (nặng từ 3 đến 8 hoàn trong 24 giờ)
TRỪ CÁC BỆNH ĐAU LẮT-LÉO VÀ GÂN-CỐT
THUỐC PHÁP Trữ tại: 6, Rue de Pas-de-la-Mule, PARIS Ở PHÁP QUỐC LẠM
Cũng có bán tại: Hanoi, Ed. CHASSAGNE, Pharmacien, Hải-phòng, L. BOURGOUNOUX, Pharmacien, và các hiệu bào chế khác.

Những chứng đã kể trên kia sinh ra có độ là bởi vì sâu máu. Phải bệnh thì ngứa ngáy rất là khó chịu. Muốn chóng khỏi nên dùng thuốc :
Dépuratif Richelet
mà các lương-y cả toàn-cầu điều cho là công-hiệu nhất. Dùng nó thì bệnh dù mới hay lâu cũng điều khỏi cả; chẳng những hữu được các chứng ấy mà thôi lại trừ cả các chứng đau xương nhức đầu.
LỌ CHỮA 24 ngày là khỏi — GIÁ LẠO 1$ 6 tháng
Thuốc nầy có bán ở các hàng tạp-hợp to

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » có mở ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

Đang thời, Những bịnh như là : XANH-XAO ÔM-GẦY, ĐAU LƯNG mọi bịnh cung trẻ TIN-THẦN thì Thầy thuốc đến chữa bằng lọ NUCLOCITHOL.
Thuốc NUCLOCITHOL tiêu sanh sắng MÁU-MỚI, thêm sức CON-CỘT. Thường người ốm đang bị thì ăn mau, giấc đặng cho ngon. Thuốc bổ-dưỡng, mà nhất là trừ những bịnh kể trên đây.
Cách uống : Sáu hoàn một ngày.
Thuốc bán tại tiệm đại-dược ONG-BAUD
Thầy bào chế Chuyên-môn nghề tại TOURANE
Tiệm tại Hanoi, Tiệm của ông Ed. CHASSAGNE.

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU
(hiệu dầu mai)

Một vị độc giả có viết thư hỏi chúng tôi về cái tài-lực và cách dùng thuốc Dragées Rabuteau (hiệu dầu mai) ấy mà chúng tôi đã có lần đem làm (vedo) để lọc cho huyết được trong sạch mà làm cho tiêu tan những bọc mẩn ra ngoài mặt. Người ta thường thấy phần nhiều người bị bệnh hư huyết, xanh xao và yếu đuối, đau mắt, đau cuống họng, có những mụn mọc sần sần lên ở mặt. Đàn bà con gái thì nguyệt kỳ khó g đồng, thường hay sinh ra đau bụng.
Muốn cho khỏi nỗi các bệnh ấy thì nên dùng độ vài lọ thuốc Dragées Rabuteau (hiệu dầu mai) là một thứ thuốc kinh-nghiệm đã lâu, là là một thứ thuốc có danh-tiếng hơn cả.
Ở các tờ báo chữ lên đều có bán cả.
2056

疼醫林桂張
HỎI CÁC ÔNG MẮC PHẢI BỆNH TRĨ ! XIN MỜI CÁC ÔNG QUÁ BỘ, TÔI CHỮA BỆNH NÀY
BỆNH TRĨ (các là bệnh lòi tí) thực nhiều người mắc phải, chẳng những là đau đớn, như còn đến khi đại-tiện xong rồi thì lại-nhuột đau đớn, thật là bất tiện cho người ta lắm, nể không chẳng ngay cho khỏi, để lâu thì càng ngày càng thêm nặng về sau khó chữa.
Khi xưa chữa bệnh này đều dùng dao cắt cho nên người có bệnh lấy làm đau đớn, vậy nên tôi dụng tâm nghiên-cứu một cách mới chuyên-trị chữa bệnh này không đau, không sót, chỉ trong mấy hôm thôi những nỗi mạn tự kỳ rụng rời, mà trong khi đang chữa có thể làm lung như thường không mất thì giờ. Vậy ngài nào mắc phải bệnh này xin mời đến.
M. TCHUONG-QUAY-LAM
20, Phố HÀNG BƯỜM. — HANOI
Sáng tiếp khách từ 8 giờ rưỡi cho đến 3 giờ chiều, đi chữa từ 3 giờ rưỡi đến 6 giờ.
Các lính xa đều xin hẹn tiếp.
Thư từ gửi trả lời ngay.
2030

MUỐN TRỪ CÁC BỆNH SỐT RÉT CÁCH-NHẬT, BỆNH SỐT RÉT RỪNG
NÊN DÙNG THUỐC
QUINOFORME
hoặc ống, hoặc viên
Tại tất cả các hiệu dược Phap toàn dùng một thứ thuốc nay.
Gửi bán tại tất cả các nhà bào chế
Nhà chế thuốc LACROIX, 20-21, Rue Philippe de Girard — PARIS

GRANDS MAGASINS REUNIS
RUE PAUL-BERT, HANOI
NHÂN DỊP TẾT
Từ thứ hai 21 Janvier và những hôm sau :
Có bán chiêu-khách : Những hàng sau này !
Nước-hoa, các thứ dùng để rửa mặt, đồ vàng bạc, đồng-hồ, giấy, các thứ bằng da, các thứ để hút thuốc, đồ ảnh, kính, đồ thể-thao, giao kèo, đồ dùng trong bếp, cốc, đồ bằng sứ, đồ sắt, đồ điện khí, đồ dùng về vệ-sinh, mũ, áo, vải, giầy, len, giầy dân bà, tất ghệ.
Xin xem các chỗ bày hàng, các sở khai giá
Giá bạc cao nên thừa dịp
CỬA HÀNG NGHỈ TẾT
Nhà hàng xin nói để các quí-khách biết cho rằng, ba ngày Tết là thứ ba mồng 5, thứ tư mồng 6 và thứ năm mồng 7 février cửa hàng đóng cửa.
Adr. Tél. : MAGASREUNIS — TÉLÉPHONE N° 159

Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được !
Rượu bổ-đào : TONIQUE TONKINOIS
Đã mười mấy năm nay Bản-hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, và đã được lòng quí-khách tin-cẩn là bởi sự thực-thà ngay-thẳng. Tưởng nay cũng nên nhắc lại để các ngài so-sánh và xuy-xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ rượu bổ-đào của Bản-hiệu, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc rất rẻ tiền và rất quí để trị các chứng bệnh như : kém ăn-ngủ, mỏi-mệt, còm-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình, lại rất là bổ sức cho đàn-bà đẻ, người ốm mới khỏe, người già-yếu sức lực kém cỏ thể khỏe lại như khi trẻ, con nít từ 10 tuổi sẽ được mau lớn ! Vì thế thứ rượu này đã được vô-số tờ chứng-chỉ là công-hiệu. Nay nhân dịp tết Nguyên-đán sắp tới, bản-hiệu xin tạm hạ giá thứ rượu TONIQUE TONKINOIS này để hiến các quí khách tiện dùng trong ngày tết.
Giá bán 2$00 một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trừ hoa-hồng.
Hiệu Bào-chế MONTÈS, 54, phố Tràng-tiền, Hanoi.

Nhân dịp Tết An-nam
Các quí-khánh lại mua thứ thuốc gì ở hiệu bào-chế ông L. BLANC, ở Phố Tràng-tiền, số nhà 31, mà đáng giá 2 đồng thì Bản-hiệu sẽ kính biếu một chai rượu bổ rất tốt, tên rượu là Geno Kola Coca, Rượu này chỉ biếu từ ngày 15 cho đến 30 tháng chạp ta thì thôi

MỚI SANG NHIỀU
Chục xe — Nan hoa — Vòng bánh
Vải cà-cuống lợp mui — Cao-xu bơm và Cao-xu đặc, vân vân...
Hỏi giá tại Bản-hiệu
SOCIÉTÉ FRANÇAISE DE TRANSPORTS
SOCIÉTÉ ANONYME AU CAPITAL DE 1.800.000 FRANCS
7, Boulevard Bobillot, Hanoi
2096

ĐƯỜNG SANG LÀO
PHẠM-VĂN-PHI & Cie Ở VINH
GIÁ TIỀN
Hạng nhất tây ngồi : 30$00
Hạng nhì ta hay đi : 20$00
Trẻ con từ 3 đến 7 tuổi trả nửa tiền.
LỜI RĂN — Phải hỏi chỗ ngồi trước 24 giờ.
Có xe riêng để cho thiếu riêng từng chuyến một, ai muốn thuê nên đánh giấy thép trước 2 ngày.
Nếu đi ngày nào mưa đến không đi được nữa.
Có xe chở thơ và hành khách từ Vinh đến Thakhek qua Napé
Service provisoire

AUTO-POSTALE
THỜI GIỜ XE CHẠY
Ở Vinh đi. — Thứ tư đúng 6 giờ sáng chạy lên Napé ngủ. Sáng hôm sau đúng 6 giờ sáng Napé chạy lên Thakhek vừa kịp tàu thủy lên Viêntiane.
Ở Thakhek đi. — Sáng chủ nhật chờ tàu thủy ở Viêntiane tới Thakhek thì xe auto mới chạy về Napé ngủ. Sáng hôm sau ở Napé về Vinh. Hành khách về có thể ra Hanoi đi chuyến tàu hoả 2 giờ chiều hoặc đi chuyến tàu đêm cũng được

NHÂN DỊP TẾT
Các quí-khách mua thuốc tại hiệu Bào-chế CHASSAGNE, từ hôm 21 tháng chạp An nam đến hôm mùng 5 tháng giêng, mà mua từ 2$00 hàng trở lên, thì hiệu sẽ có tặng THƯỞNG một gói đồ, may ai thì được những đồ quí đáng tiền, nhiều khi quá số tiền mua hàng, mà bình-thường những đồ quí đáng tiền, nhiều khi quá số tiền mua hàng, mà bình-thường cũng được những thứ hàng hữu-dụng, như là : Nước hoa, Phấn, Thuốc-lá, Gương, Nước Cologne, vân-vân.
Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE
59, phố Paul-Bert, Hanoi (ngay cửa hiệu Gò-đa)

Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN
Imprimerie du Trung-Bắc-Tân-Văn
Certifié l'exemplaire

Do Võ Thị Hồng Cúc sưu tầm ký (8-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)